

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Fondul Social European+

Autoritatea de Management pentru Program Sănătate

Prioritate: P1. Creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară, a serviciilor oferite în regim ambulatoriu și îmbunătățirea și consolidarea serviciilor preventive

Obiectiv specific: ESO4.11

Titlu proiect: COLONPREV – Prevenția cancerului colorectal prin screeningul populațiilor vulnerabile

COD SMIS: 349890

Contract de finanțare nr.: 9388/26.01.2026

Traseul persoanei înrolate în screeningul cancerului colorectal

Proiect: COLONPREV – Prevenția cancerului colorectal prin screeningul populațiilor vulnerabile

1. Introducere

Procesul de screening pentru cancerul colorectal în cadrul proiectului **COLONPREV – Prevenția cancerului colorectal prin screeningul populațiilor vulnerabile** se desfășoară conform metodologiei programului național dezvoltat în cadrul proiectelor ROCCAS.

Parcursul persoanei evaluate include o succesiune standardizată de etape: invitația de participare la screening, evaluarea inițială la medicul de familie (**Vizita 1**), testarea FIT, comunicarea rezultatului și programarea pentru colonoscopie (**Vizita 2**), evaluarea precolonoscopică (**Vizita 3**), efectuarea colonoscopiei și stabilirea conduitei ulterioare.

Acest traseu asigură un proces organizat de screening, facilitând depistarea precoce a leziunilor pre-neoplazice sau neoplazice și integrarea pacientului într-un proces continuu între **prevenție, diagnostic și tratament**.

2. Invitația de participare la screening

(Etapă premergătoare Vizitei 1)

Participarea la programul de screening se realizează pe bază de **invitație adresată persoanelor din grupul țintă**, cu vârste cuprinse între 50 și 74 de ani.

Invitațiile pot fi emise de **autoritățile publice locale** din zonele în care este implementat programul sau prin intermediul **medicilor de familie**, în funcție de organizarea regională a programului de screening.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Fondul Social European+

Autoritatea de Management pentru Program Sănătate

Prioritate: P1.Creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară, a serviciilor oferite în regim ambulatoriu și îmbunătățirea și consolidarea serviciilor preventive

Obiectiv specific: ESO4.11

Titlu proiect: COLONPREV – Prevenția cancerului colorectal prin screeningul populațiilor vulnerabile

COD SMIS: 349890

Contract de finanțare nr.: 9388/26.01.2026

În cazul proiectelor adresate **populațiilor vulnerabile**, este posibilă și **înscrierea activă a persoanelor eligibile** prin medicii de familie sau prin organizații neguvernamentale partenere, pe baza unor acorduri de colaborare.

Persoanele invitate sunt programate pentru **prima consultație la medicul de familie (Vizita 1)**, unde se realizează evaluarea inițială și includerea în procesul de screening.

Rolurile medicilor de familie în selecția grupului țintă

Identificarea persoanelor eligibile pentru participarea la programul de screening se realizează prin intermediul medicilor de familie afiliați proiectului. Aceștia au rolul de a identifica pacienții eligibili din listele proprii, de a informa pacienții cu privire la beneficiile screeningului și de a realiza evaluarea inițială a riscului.

Principalele responsabilități ale medicilor de familie includ:

- identificarea persoanelor eligibile din listele proprii de pacienți;
- informarea și consilierea pacienților privind screeningul cancerului colorectal;
- aplicarea chestionarului standardizat de evaluare a riscului;
- înregistrarea persoanelor eligibile în programul de screening;
- introducerea corectă a datelor și a documentelor de înrolare în Registrul electronic de screening;
- direcționarea pacienților către etapele ulterioare ale programului.

3. Vizita 1 – Consultația la medicul de familie

Vizita 1 reprezintă prima etapă de evaluare medicală în cadrul programului de screening și are loc la medicul de familie, după primirea invitației de participare la screening.

În cadrul acestei consultații, pacientul este identificat pe baza actului de identitate și semnează **consimțământul informat** pentru participarea la program. Medicul de familie completează **chestionarul standardizat de evaluare a riscului și simptomelor**, utilizat pentru stratificarea riscului de cancer colorectal.

Pe baza acestei evaluări, pacienții sunt încadrați în următoarele categorii:

- **persoane cu risc înalt**, care sunt direcționate direct către colonoscopie;
- **persoane cu risc mediu**, eligibile pentru testul de screening- testul de hemoragii oculte de tip FIT.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Fondul Social European+

Autoritatea de Management pentru Program Sănătate

Prioritate: P1.Creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară, a serviciilor oferite în regim ambulatoriu și îmbunătățirea și consolidarea serviciilor preventive

Obiectiv specific: ESO4.11

Titlu proiect: COLONPREV – Prevenția cancerului colorectal prin screeningul populațiilor vulnerabile

COD SMIS: 349890

Contract de finanțare nr.: 9388/26.01.2026

Datele privind evaluarea riscului, consimțământul informat și informațiile despre participarea la screening sunt înregistrate în **registru de screening**.

3.1. Criterii de încadrare în categoria de RISC ÎNALT, pentru care este indicată direct efectuarea colonoscopiei și urmărirea colonoscopică conform protocoalelor specifice de monitorizare (Nu se efectuează testul FIT - Acești pacienți vor fi programați direct pentru evaluare colonoscopică).

În programul de colonoscopie și supraveghere colonoscopică sunt incluși direct pacienții care prezintă una sau mai multe dintre următoarele condiții:

- istoric personal de cancer colorectal sau polipi (polipi adenomatoși, leziuni serate sesile sau adenoame serate tradiționale) la nivelul colonului
- istoric familial de cancer colorectal (una sau mai multe rude de gradul I)
- istoric personal de boala inflamatorie colonică (Boala Crohn sau colita ulcerativă cu evoluție de minim 8 ani și care nu are o colonoscopie de control în această perioadă)
- sindroame de polipoză colonică (polipoza adenomatoasă familială, sindrom Peutz-Jeghers, polipoza juvenilă, polipoza ereditară etc.)
- sindrom Lynch – 3 sau mai multe rude cu cancer (colorectal sau genital sau intestine subțire sau ureter sau renal) / 2 sau mai multe generații succesive afectate/ 1 sau mai multe rude diagnosticate înainte de vârsta de 50 ani / 1 persoană trebuie să fie rudă de gradul I al celorlalte două / cancerul trebuie să fie confirmat histopatologic
- semne de alarmă constând în sânge la scaun sau formațiune palpabilă la tușeul rectal.

3.2. Criterii pentru includerea pacienților în categoria de RISC MEDIU ce necesită testare FIT

Pentru încadrarea în categoria de risc mediu și continuarea traseului de screening prin testare FIT, trebuie să fie îndeplinite cumulativ următoarele criterii::

- vârsta cuprinsă între 50 și 74 de ani;
- absența unui diagnostic anterior de cancer colorectal;
- absența antecedentelor personale de polipi adenomatoși sau altor leziuni (pre)neoplazice colorectale;

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Fondul Social European+

Autoritatea de Management pentru Program Sănătate

Prioritate: P1.Creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară, a serviciilor oferite în regim ambulatoriu și îmbunătățirea și consolidarea serviciilor preventive

Obiectiv specific: ESO4.11

Titlu proiect: COLONPREV – Prevenția cancerului colorectal prin screeningul populațiilor vulnerabile

COD SMIS: 349890

Contract de finanțare nr.: 9388/26.01.2026

- absența sindroamelor genetice asociate cancerului colorectal- detaliate la secțiunea 3.1. (sindroame de polipoză colonică, sindromul Lynch);
- absența unui istoric personal de boală inflamatorie intestinală cu evoluție de peste 8 ani, fără o colonoscopie de control la 8 ani de evoluție;
- absența simptomelor sugestive pentru cancer colorectal;
- exprimarea consimțământului informat pentru participarea la program.

N.B.: Persoanele care sunt simptomatice, însă nu se încadrează în criteriile mai sus menționate nu sunt eligibile pentru includerea pe traseul de screening populațional și necesită direcționare către servicii medicale specializate pentru evaluare diagnostică.

4. Testul FIT și interpretarea rezultatului

(Etapă desfășurată între Vizita 1 și Vizita 2)

Persoanele încadrate în categoria de risc mediu, în urma evaluării realizate la medicul de familie în cadrul Vizitei 1, primesc un kit pentru testarea hemoragiilor oculte în scaun (testul FIT), utilizat ca test primar de screening pentru cancerul colorectal.

Recoltarea probei fecale se realizează de către pacient la domiciliu, conform instrucțiunilor primite, iar testul este ulterior returnat în maximum 4 săptămâni medicului de familie pentru transmiterea către laboratorul desemnat pentru analiză.

În cazul în care testul nu este returnat în termen de 4 săptămâni, persoana poate primi o notificare de amintire, iar returnarea probei este permisă până la 6 luni. Pentru testele invalide se poate furniza un kit suplimentar până la obținerea unui rezultat valid. După analiza probei în laborator, rezultatul testului FIT este transmis și inclus în registrul de screening.

Indiferent de rezultat, persoana evaluată este invitată la **Vizita 2 la medicul de familie**, în cadrul căreia se comunică rezultatul testului FIT și se stabilesc etapele ulterioare ale procesului de screening.

Rezultatele testelor FIT sunt înregistrate în registrul de screening, pentru monitorizarea programului și evaluarea indicatorilor de performanță.

În funcție de rezultatul testului FIT, conduita este următoarea:

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Fondul Social European+

Autoritatea de Management pentru Program Sănătate

Prioritate: P1.Creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară, a serviciilor oferite în regim ambulatoriu și îmbunătățirea și consolidarea serviciilor preventive

Obiectiv specific: ESO4.11

Titlu proiect: COLONPREV – Prevenția cancerului colorectal prin screeningul populațiilor vulnerabile

COD SMIS: 349890

Contract de finanțare nr.: 9388/26.01.2026

- **rezultat negativ** – persoana rămâne în programul standard de screening și va fi reinvitată pentru repetarea testului FIT la intervalul recomandat (la 2 ani);
- **rezultat pozitiv** se inițiază procedura de **programare pentru colonoscopie**.

5. Vizita 2 – Comunicarea rezultatului FIT

Vizita 2 are loc la medicul de familie și se adresează persoanelor care au efectuat **testul FIT**. Scopul acestei consultații este comunicarea rezultatului testului de screening și inițierea etapelor pentru confirmarea diagnosticului prin colonoscopie.

În cadrul vizitei, medicul de familie:

- comunică pacientului **rezultatul testului FIT** și semnificația acestuia;
- în cazul testul **FIT pozitiv** - recomandă efectuarea **colonoscopiei ca test de confirmare diagnostică** și oferă informații generale despre procedura colonoscopică;

Programarea colonoscopiei se realizează prin intermediul **structurilor organizatorice ale programului sau al call-center-ului**, după notificarea rezultatului pozitiv de către laborator.

6. Vizita 3 – Evaluarea precolonoscopică

Vizita 3 are loc înaintea efectuării colonoscopiei și se desfășoară la medicul de familie. Aceasta se adresează persoanelor cu **rezultat pozitiv la testul FIT** sau celor identificate prin chestionarul de risc ca având **risc înalt de cancer colorectal**.

Scopul acestei consultații este pregătirea pacientului pentru procedura endoscopică și evaluarea factorilor care pot influența siguranța și calitatea acesteia.

În cadrul vizitei, medicul de familie:

- explică procedura colonoscopică, beneficiile și posibilele riscuri;
- oferă instrucțiuni privind **pregătirea colonului**, inclusiv administrarea soluțiilor de curățare intestinală (PEG);
- evaluează **comorbiditățile și tratamentele pacientului**, în special terapia antitrombotică sau anticoagulantă;
- confirmă programarea pacientului pentru efectuarea colonoscopiei.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Fondul Social European+

Autoritatea de Management pentru Program Sănătate

Prioritate: P1.Creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară, a serviciilor oferite în regim ambulatoriu și îmbunătățirea și consolidarea serviciilor preventive

Obiectiv specific: ESO4.11

Titlu proiect: COLONPREV – Prevenția cancerului colorectal prin screeningul populațiilor vulnerabile

COD SMIS: 349890

Contract de finanțare nr.: 9388/26.01.2026

Această etapă are rolul de a asigura **pregătirea adecvată a pacientului și desfășurarea în siguranță a procedurii colonoscopice.**

7. Examinarea colonoscopică

(Etapă ulterioară Vizitei 3)

Colonoscopia reprezintă **testul secundar de screening** pentru persoanele cu rezultat pozitiv la testul FIT și **testul primar de screening** pentru persoanele identificate cu risc înalt în urma evaluării inițiale.

Procedura se efectuează în **laboratoare de endoscopie acreditate**, pe baza consimțământului informat al pacientului, care include informații privind tehnica procedurii, beneficiile, riscurile și posibilele complicații.

În timpul colonoscopiei pot fi realizate **manevre terapeutice**, precum rezecția endoscopică a polipilor preneoplazici identificați în timpul examinării. În cazul leziunilor care necesită tehnici avansate de rezecție, pacientul poate fi programat. .

Rezultatele colonoscopiei sunt consemnate într-un **buletin endoscopic standardizat**, iar pacientul primește un rezultat scris și recomandările pentru conduita ulterioară. În situațiile în care procedura nu poate fi finalizată sau pregătirea colonului este inadecvată, colonoscopia poate fi repetată în cadrul programului de screening.

8. Managementul ulterior

(Etapă finală a procesului de screening)

Etapă finală a procesului de screening constă în stabilirea conduitei ulterioare colonoscopiei.

Colonoscopia poate avea atât **rol diagnostic**, cât și **rol terapeutic**, prin rezecția endoscopică a polipilor preneoplazici identificați în timpul procedurii. Rezultatele sunt consemnate într-un **buletin endoscopic standardizat**, iar pacientul primește un rezultat scris și recomandările ulterioare.

În cazul leziunilor rezecate sau biopsiate, diagnosticul final este stabilit prin **examen histopatologic realizat în laboratoare acreditate.**

În registrul de screening sunt definite două rezultate finale:

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Fondul Social European+

Autoritatea de Management pentru Program Sănătate

Prioritate: P1.Creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară, a serviciilor oferite în regim ambulatoriu și îmbunătățirea și consolidarea serviciilor preventive

Obiectiv specific: ESO4.11

Titlu proiect: COLONPREV – Prevenția cancerului colorectal prin screeningul populațiilor vulnerabile

COD SMIS: 349890

Contract de finanțare nr.: 9388/26.01.2026

- **colonoscopie cu rezultat negativ** (fără leziuni identificate) – persoana rămâne în protocolul standard de screening;
- **colonoscopie cu rezultat pozitiv** (cu leziuni identificate) – identificarea leziunilor cu impact clinic sau care afectează prognosticul pentru cancer colorectal, ceea ce implică modificarea protocolului de screening și monitorizare pentru persoana respectivă.

După stabilirea rezultatului final, procedurile de screening sunt considerate finalizate, iar toate datele sunt înregistrate în **registru de screening ROCCAS**, pentru monitorizarea programului și evaluarea indicatorilor de performanță.

Tabel 1. Sinteza activităților principale desfășurate de medicii de familie în cadrul vizitelor prevăzute în proiect

Vizita	Activități	Observatii
Vizita 1	<ul style="list-style-type: none"> • Identificare pacient pe baza actului de identitate • Completarea de către pacient a consimțământului informat pentru participarea la program. • Completarea de către medicul de familie a chestionarului standardizat de evaluare a riscului și simptomelor, utilizat pentru stratificarea riscului de cancer colorectal. • Înregistrarea datelor în platforma electronică 	
Vizita 2	<p>Conduita aplicabilă de către medicul de familie în funcție de rezultatul testului FIT:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rezultat negativ – persoana rămâne în programul standard de screening și va fi reinvitată pentru repetarea testului FIT la intervalul recomandat (la 2 ani); • rezultat pozitiv se inițiază procedura de programare pentru colonoscopie. 	Programarea colonoscopiei se realizează prin intermediul structurilor organizatorice ale programului sau al call-centerului.
Vizita 3	<ul style="list-style-type: none"> • explicarea procedurii colonoscopice, a 	Scopul vizitei= pregătirea

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Program Sănătate

Fondul Social European+

Autoritatea de Management pentru Program Sănătate

Prioritate: P1.Creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară, a serviciilor oferite în regim ambulatoriu și îmbunătățirea și consolidarea serviciilor preventive

Obiectiv specific: ESO4.11

Titlu proiect: COLONPREV – Prevenția cancerului colorectal prin screeningul populațiilor vulnerabile

COD SMIS: 349890

Contract de finanțare nr.: 9388/26.01.2026

	<p>beneficiilor și posibilele riscuri;</p> <ul style="list-style-type: none">• oferire instrucțiuni privind pregătirea colonului, inclusiv administrarea soluțiilor de curățare intestinală ;• evaluare comorbidități și tratamente urmate de pacient, în special terapia antitrombotică sau anticoagulantă;• confirmarea programării pacientului pentru efectuarea colonoscopiei	<p>pacientului pentru investigația colonoscopică.</p>
--	---	---